

Uitreiking Gouden Piétrain Award op Agriflanders in Gent

De Gouden Piétrain, het symbool van economische efficiëntie en uitmuntendheid in de varkensfokkerij, zet dit jaar opnieuw een uitzonderlijke beer in de schijnwerpers. Tijdens Agriflanders 2025, georganiseerd in Flanders Expo te Gent, wordt de prestigieuze prijs toegekend aan de beer **Edonis**, gefokt door **Luk Vermeiren** uit Rijkervorsel en in eigendom van **KI Vansteenlandt** in Krombeke.

Samenwerking als strategie voor robuustheid en veerkracht

Het was de grondlegger van de evolutietheorie Darwin die zei dat het *“niet de sterkste, noch de slimste van een ras zijn die overleven, maar deze die zich best weten aan te passen aan verandering”*. Laat het nu net “verandering” zijn waar de Vlaamse varkenshouderij steeds meer mee geconfronteerd wordt. Elke speler in onze sector heeft af te rekenen met toegenomen onzekerheid, volatiliteit en onverwachte schokken. Zo ook aan het begin van de waardeketen ter hoogte van de Piétrainfokker en het KI-centrum.

Toen KI Vansteenlandt in mei 2023 de beer Dezlin* – een van de eerste Virgo-zonen – met een topindex introduceerde, wisten zij en Piétrainfokker Luk Vermeiren meteen dat ze goud in handen hadden. Dezlin maakte deel uit van een eerste ronde Virgo-zonen, die perfect aansloten bij het onderscheidende groeibeertype dat zij voor ogen hadden. In de daaropvolgende maanden werden de quarantaine stallen gevuld met een tweede en derde ronde zonen van deze stamvader. Luk Vermeiren had de combinaties met zijn zeugen in deze rondes klaarblijkelijk nog beter afgestemd op basis van de ervaringen uit de eerste ronde. Dit resulteerde in een generatie Virgo-zonen die elk tweemaandelijks rekenseizoen van de fokwaardeschatting in 2024 domineerde.

Uiteindelijk werd Edonis, de seizoenswinnaar van berekening 2024.1, ook de beer met de hoogste fokwaarde van alle beren afgetest in 2024. Daarmee blijft de Gouden Piétrain Award ook dit jaar in de stal van KI Vansteenlandt. Net als bij Dezlin -die Gouden Piétrain werd in 2023- is Luk Vermeiren de fokker achter deze uitzonderlijke beer. De 48 Virgo-zonen die uiteindelijk in productie gingen bij beide KI-centra vormen dan ook een gouden generatie. Deze zal ongetwijfeld nog meerder jaren een belangrijke invloed hebben in de raszuivere fokkerij en deze optillen naar een hoger niveau.

Deze onderscheiding bevestigt wederom de leidende positie van deze samenwerking in de moderne Piétrainfokkerij. Hier wordt nog maar eens bevestigd: “hard werken is optellen, samenwerken is vermenigvuldigen”. Het ecosysteem tussen Piétrainfokker, KI-centrum en selektiemesterij is het ideale forum om dergelijke winnende strategieën in de spotlight te zetten.

Om in steeds turbulentere omstandigheden goed in te kunnen spelen op veranderingen en opportuniteiten in je bedrijfsomgeving, is het zaak om deze zo snel mogelijk op te pikken en ermee aan de slag te gaan. Het stelt je zelfs in staat om een onverwachte schok of tegenslag op te vangen en om te draaien in een opportuniteit. Dat is dan ook wat men veerkracht of robuustheid noemt. Bovenstaand verhaal is daar een schoolvoorbeeld van.

Diversiteit als hefboom en grondstof

Net zoals een bloeiend en productief ecosysteem een grote diversiteit aan gespecialiseerde nichespelers herbergt, is er voor genetische vooruitgang een diversiteit aan bloedlijnen noodzakelijk, en dienen barrières die de verspreiding ervan verhinderen weggenomen te worden. Dit is precies wat we zien in de Piétrain beren- en zeugenstapel bij fokker Luk Vermeiren, waar de bloedspreiding een belangrijk aandachtspunt is. Bovendien wordt de relatie met de collega VPF-fokkers heel goed verzorgd, en krijgt elke VPF-fokker toegang tot het sperma van zijn KI-beren, inclusief de topberen. Hier wordt het reciprociteitsprincipe gehanteerd, waarmee Luk toegang verzekerd tot de bloedlijnen van de rest van de VPF-stapel. In een zeugenstapel van 35 zeugen kun je immers onvoldoende diversiteit herbergen om jaar na jaar genetische vooruitgang te boeken. Daarom ook dat VPF recent tijd en moeite investeerde om het fokkersbestand te revitaliseren, om hiermee de Piétrain zeugenpopulatie op peil te houden. Zo zijn er in 2024 een drietal fokkers (her)begonnen met de raszuivere Piétrainfokkerij binnen VPF, en werden de banden aangehaald met het zuster stamboek in Wallonië. Potentiële nieuwe fokkers worden dan ook warm uitgenodigd op het netwerk moment op de uitreiking van de award op Agriflanders (zie apart kader).

Om een ecosysteem te laten floreren is het essentieel dat er gewaakt wordt op predatie zodanig dat er geen ontwrichting en onbalans komt door free-riders. Ondanks dat VPF de fokwaarden van zijn KI-beren publiceert voor iedereen, kan het sperma door een KI-centrum niet zomaar verkocht worden voor fokkerijdoeleinden aan niet-VPF-fokkers. Ook op dit niveau wordt het reciprociteitsprincipe gehanteerd.

Edonis als prototype van de “Zero Waste” beer

Naast de financiële uitdagingen door de steeds grotere schommelingen in de markt, heeft elke varkenshouder ook te maken met strengere eisen vanuit de maatschappij. Denk hierbij aan hogere normen voor dierenwelzijn en milieu. Hierdoor worden varkensbedrijven steeds groter, terwijl er minder arbeid beschikbaar is per varken. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, heeft VPF geïnvesteerd in nieuwe fokwaarden die bijdragen aan zelfredzame en veerkrachtige dieren. Deze innovaties sluiten aan bij het "Zero Waste"-concept, waarmee VPF uitpakt op Agriflanders. Het doel is om in elke stap van de productieketen, van zaadje tot karbonaadje, verspilling te minimaliseren.

Zonder zich bewust te zijn van dit concept heeft Vermeiren deze zelfredzaamheid en veerkracht meegenomen in de creatie van zijn Belgisch groei-beertype dat hij samen met partner KI Vansteenlandt voor ogen had. Al snel werd duidelijk dat een doorgedreven selectie op groei met een lage voederconversie en een voor België aanvaardbare conformatie uitdagingen kan opleveren, zoals beenwerkproblemen of afwijkingen. Luk heeft dankbaar gebruik gemaakt van de nieuwe fokwaarden en de genetische diversiteit binnen de VPF-populatie om deze zwakke punten aan te pakken. Hierdoor blinkt Edonis niet alleen uit in groei, voederconversie en slachtkwaliteit, maar scoort hij ook hoog op robuustheidskenmerken in zowel de kraam- als vleesvarkensstal. Zie hiervoor respectievelijk tabellen 1 en 2.

De cijfers bij de nakomelingen worden bovendien ook weerspiegeld in het exterieur van de beer. Zo zullen ervaren Piétrainfokkers opmerken dat de robuustheid van Edonis zichtbaar is aan bijvoorbeeld de dikte van zijn staart en de diepte van zijn ribben (zie foto).

Bij het schrijven van dit artikel zijn er al 18 raszuivere dekkingen van Edonis geregistreerd. Het wordt interessant om te zien hoe zijn nakomelingen scoren op uniformiteit en sociaal gedrag, twee

nieuwe fokwaarden die VPF ontwikkelt binnen het Zero Waste-concept. Wat al wel duidelijk is, is dat de 26 nakomelingen van Edonis in de selektiemesterij uitstekende resultaten lieten zien op uniformiteit. Als we kijken naar de variantiecoëfficiënt (een maat voor uniformiteit) scoorden ze bij de batterijgroei bij de 97,9% beste en in de mesterijgroei bij de 82,6% beste. Ook hier beloofd deze bloedlijn bij te dragen aan de verbetering van het ras!

Tabel 1: Kernfokwaarden van beer Edonis 221V992

Fws type	N	LG	VC	SLKW	FWS Index	Betr.	KSI	Betr.
KIG	26	162	157	130	169,9	0,887	140,1	0,745

N: aantal nakomelingen, LG fokwaarde levensgroei, VC fokwaarde voederconversie, SLKW fokwaarde slachtkwaliteit gebaseerd op de autofomindex, FWS index: fokwaardeschatting mesterijenmerken, KSI: fokwaarde voor de kraamstalindex, Betr.: betrouwbaarheid van de fokwaardeschatting. Fokwaarden boven 100 punten zijn gunstig.

Tabel 2: Robuustheidsfokwaarden van beer Edonis 221V992

Fws type	VIT	BB	ZW	KSU	LK
KIG	139	125	154	129	113

Vit: fokwaarde vitaliteit bij de geboorte, BB fokwaarde balbreuken op mannelijk levend geboren, ZW: fokwaarde zwemmers op levend geboren, KSU: fokwaarde kraamstaluitval, LK: fokwaarde Levenskracht (kg uitval in de vleesvarkensstal). Fokwaarden boven 100 punten zijn gunstig.

*: Beer Dezlin verlegt de grenzen binnen het Optimal Prime-segment, Landbouwleven
04/05/2023

Auteur: Jürgen Depuydt

Foto 1: Edonis, winnaar Gouden Piétrain 2024. Fokker: Luk Vermeiren, Rijkvorschel. Eigenaar: KI Vansteenlandt, Krombeke

Appart kadertje

De Piétrainfokkerij viert zijn topper in het nakomelingenonderzoek

De uitreiking van de Gouden Piétrain award 2024 is voorzien op donderdag 16/01/2025 om 15u30, door gedeputeerde Oost Vlaanderen Joke Schauvliege met oa. bevoegdheid Landbouw- en plattelandsbeleid, op de stand van VPF met nummer 1171 in hal 1 van Agriflanders op Flanders Expo in Gent. Deze uitreiking wordt dan ook gevierd met een receptie waar iedereen welkom is.